

Varmennetusta taimesta kasvaa terve kasvi

Jaana Laamanen, Heikki Hokka ja Marjatta Uosukainen, MTT

MTT ylläpitää Laukaassa varmennetun taimituotannon lähtöaineistoa. Siihen kuuluu noin 200 kasvukannan terveitä ja kanta-aitoja ydinkasveja. Varmennettuun taimituotantoon kuuluvat marjakasvien lisäksi nykyään myös viherrakentamis- ja monikäyttökasvit.

Kaikki varmennettuun taimituotantoon otetut kasvukannat on tutkittu Suomen olosuhteissa menestyviksi ja terveiksi. Viherrakentamisen kasvien ohella marjakasvien varmennetulla taimituotannolla on edelleen avainasema laadukkaan kotimaisen taimiaineiston tuotannossa.

Lyhyt tuotantoketju etuna

Suomalainen varmennetun taimituotannon ketju on lyhyt, mikä vähentää vähittäismyyntiin menevien taimien riskiä saada tauti- tai tuholaisvauriota lisäsvaiheessa. Aluksi valitaan sopivat kasvukannat. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 9/06 mukaisten aitous- ja terveystutkimusten jälkeen Eviran kasvintarkastus hyväksyy ne varmennettuun taimituotantoon. MTT Laukaassa Eviran hyväksymistä ydinkasveista tuotetaan valiotaimia emokasveiksi varmennettuja taimia tuottaville taimistoille.

Marjakasvien eli mansikan, vadelman, herukan ja karviaisen varmennettua taimituotantoa on ollut Suomessa jo 30 vuotta. Mukana on 27 kasvukantaa, joiden lopputuotetta, varmennettua käyttötainta, tuottaa yhdeksän taimistoa.

Suomalainen alkuperä valttia

MTT Laukaassa on tuotettu myös viherrakentamisen kasvien emokasveja jo parin vuosikymmenen ajan. Nyt niiden varmennettu tuotanto on mahdollista.

Viherrakennuskohteissa usein hinta määrää kasvukantojen valinnan. Niinpä kasvien ilmastollinen kestävyys jää valitettavasti sivuseikaksi. Aikaisemmin vihersuunnitelmissa ja urakoissa ei ole voitu vaatia käytettäväksi kotimaisia, menestyviä kasvukantoja. Nyt kasvien laatuluokaksi voi merkitä varmennetun taimituotannon taimen eli testatun käyttötaimen. Näin varmistuu taimien terveys ja soveltuvuus Suomen olosuhteisiin.

Terveet kasvit kestävät ilmaston muuttuessa

Ilmaston lämpenemisen ja eteläisemmistä maista tuotujen taimien myötä uudet kasvitautit ja -tuholaiset leviävät Suomeen ja voivat asettua tänne pysyvästikin. Esimerkiksi mansikalla esiintyy satunnaisesti mustalaikkua ja alppirusuilla tammen äkkikuolemaa. Mansikan tyvimätä on jo säännöllinen vieras pelloillamme.

Hedelmä- ja marjatuotannossa kasvien kestävyys ja terveys vaikuttavat suoraan sadon määrään ja laatuun.

Viherrakentamisen kasveilla ilmastollinen kestävyys ja terveys ovat ehdottomia edellytyksiä onnistuneelle viherrakentamiselle. Tervekin taimi menettää elinvoimaisuutensa, jos läheisyydessä tuotetaan tai kasvatetaan tartuntalähteinä toimivia kasvintuhoojien vaivaamia kasveja.

Muuttuvien olosuhteiden vuoksi kasvien terveyteen ja kantojen hyvään ilmastolliseen kestävyteen kannattaakin kiinnittää huomiota sekä taimitarhoilla, viheristutuksissa että hedelmän- ja marjantuotannossa.

Lisätietoja: jaana.laamanen@mtt.fi
puh. (014) 339 6826